חזלקת נרות
שבת קודש:
4:31
יציאת שבת
5:37
רבינו תם:
6:13

פרשת וירא

'תורת חסד על לשונה'
צריך תורה וחסד

"ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב"

רש"י: "בן בקר רך וטוב"- שלשה פרים לקח כדי להאכילם שלש לשונות בחרדל.

ספר בראשית נקרא 'ספר הישר' כמובא במסכת עבודה זרה דף כה' כיון שמאבותינו הקדושים אנו לומדים כיצד להתנהג בישרות ומידות טובות.

אנו רואים בפרשה את אברהם אבינו כיצד הוא עושה חסד עם מלאכים שנדמו לו כערביים, חסד שהוא בלתי נתפס, אברהם אבינו שוחט שלושה עגלים כדי שכל אחד יאכל לשון בחרדל, מדובר ביום השלישי למילתו שהוא היום הקשה ביותר למילה של תינוק, ק"ו מילה של אדם מבוגר בן מאה. הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה כדי שלא יעברו אורחים ושבים ובכל זאת אברהם אבינו מחכה בשמש הקופחת, רואה ערביים, מיד "וירוץ אברהם אליהם" ומשתחווה להם אפים ארצה ומבקש שיכנסו לביתו. זהו חסד בלתי נתפס בהבנה אנושית, ואין שום בן אנוש שיעשה חסד כזה. רק אברהם אבינו שכולו חסד. מעשה זה מעיד על כל חייו של אברהם אבינו אם בזמן שהוא ביום השלישי למילתו והם נדמו לו כערבים שפלים והוא בגיל מאה, ולמרות זאת אברהם אבינו עושה חסד קל וחומר כל ימות חייו בזמנים רגילים.

כתוב במסכת אבות דרבי נתן פרק ז' שאברהם אבינו ביתו בית מלון המצוי בו כל טוב ופתוח לרווחה להכניס אורחים, והכל בחסד ללא תמורה ובלי גבול. אנו ירשנו תכונה זו של חסד מאברהם אבינו כפי שמובא באבות פרק ה' "מתלמידיו של אברהם אבינו ביישנים, רחמנים וגומלי חסדים".

הגמרא (ע"ז יז') אומרת: כל העוסק בתורה ואינו עוסק בגמילות חסדים דומה כמי שאין לו א-לוק, ח"ו. מסביר שם רש"י: להגן עליו. **הגמרא מספרת** (שם) כשנתפסו רבי אלעזר בן פרטא ורבי חנינא בן תרדיון אמר לו רבי אלעזר בן פרטא לרבי חנינא בן תרדיון אשריך שאתה נתפסת על דבר אחד על ידי הרומאים, אוי לי שאני נתפסתי על חמישה דברים, אמר לו רבי חנינא אשריך שנתפסת על חמשה דברים ואתה תנצל אוי לי שנתפסתי על דבר אחד ולא אנצל מכיוון שאתה עסקת גם בתורה וגם בגמילות חסדים ואני לא עסקתי אלא בתורה [בלבד] לא אנצל. ומסקנת הגמרא שרבי חנינא בן תרדיון עשה חסד, אבל לא עשה מספיק חסד.

הביאו לרבי אלעזר בן פרטא ושאלו אותו: למה למדת? ולמה גנבת? אמר להם אם אני לומד אינני יכול לגנוב ואם אני לסטים אינני יכול להיות אדם העוסק בתורה אחד סותר את השני (אי סייפא לא ספרא ואי ספרא לא סייפא) וכמו שהטענה הראשונה אינה נכונה כך גם הטענה השניה אינה נכונה כיון שאחת נוגדת את השניה ממלא שני הטענות אינם נכונות. שאלו אותו מדוע קראו לך רבי ? (סימן שהנך עוסק ומלמד תורה) אמר להם: אני רב מומחה באריגה. הביאו לפניו שני פקעיות ואמרו לו שיזהה מה הוא חוט השתי ומהו חוט הערב נעשה לו נס כמובא בגמרא שם וידע להבחין.

שאלוהו: למה לא באתה לבית התפלות שלנו ? אמר להם: זקן אני, ומתייראי שמא תרמסו אותי ברגליכם. [אמרו] לו ועד עכשיו האם יש זקנים שנרמסו ? נעשה נס ונרמס באותו יום זקן. שאלוהו למה שחררת את עבדך לחירות? (דבר האסור בזמן הרומאים) אמר להם: לא היו דברים מעולם. קם אחד מהם להעיד עליו ששחרר את עבדו בא אליהו ונדמה לו כאחד מחשובי המלכות ואמר לאיש שרצה להעיד: "ראית שעד עכשיו נעשו ניסים, לכן לא כדאי לך להעיד נגדו, כיון שגם עכשיו יעשה לו נס, ואתה תתבייש שלא יתקבלו דברך". ולא קיבל דבריו ראה כך אליהו הנביא בעט בו והעיף אותו ארבע מאות פרסה וכך למרות שנאשם בחמישה דברים ניצול. לעומתו רבי חנינא בן תרדיון אמרו לו: למה עסקת בתורה אמר להם עשיתי כאשר צווני ה' א-לקי. מיד גזרו עליו שריפה ב"מ.

בעת שמרן הרב אלישיב זצוק"ל צעד ברחובה של עיר בלווייית נכדו, צדו עיניו פועלים הטרודים בהכנת היציקה ליסודות בניין. "הרואה אתה את ההכנות ליציקת היסודות?" פנה רבינו לנכדו, "הלא עמודי הבטון כה מוצקים ואיתנים, ואם כן לשם מה יש צורך במוטות הפלדה"!? "הפלדה היא שמעמידה ומחשלת את הבטון לבל ייסדק ויישבר!" נימק הנכד. "אכן!" הסכים רבינו, "דע לך כי עמוד התורה בלא חסד, הרי הוא כעמוד בטון בלא שלד הפלדה, שאין לו קיום! "ומתי הסבא עושה חסד?" העז הנכד ושאל, "הלא רוב שעות היממה הוא שקוע בתלמודו"! "דע לך, שכאשר באים לבקש ממני עצה והדרכה במלי דעלמא, על אף שהדבר גוזל מזמני היקר, אין הדבר מעיק עלי כל כך. אבל כששואלים אותי בדבר תורה והלכה, ועלי להתנתק מהסוגיא בה אני אוחז ולהיכנס לסוגיות אחרות ולחשב את כל השיטות, אזי זו היא תורת חסד פשוטה כמשמעה"! [דרשו]

המשלב תורה וחסד זוכה לאריכות ימים הגמרא ראש השנה דף כח' מביאה שאביי ורבא מזרעו של בית עלי היו שנגזר עליהם קיצור ימים ב"מ, רבא שעסק רק בתורה חיי ארבעים שנה, ואילו אביי שעסק בתורה ובגמילות חסדים חיי שישים שנה כשאדם עוסק בחסד שכרו עצום בעולם הזה ובבא.

תורה שאין עמה גמילות חסדים- אינה תורה!

נשאל פעם רבנו מוה"ר הרב משה לוי זצוק"ל, הכיצד מבזבז הוא זמן יקר על קבלת אנשים, שמיעת בעיותיהם ומתן עצות? הרי בזמן זה יכול היה כבוד הרב לכתוב חידושי תורה ולהוסיף בלימוד כהנה וכהנה? ענה ואמר במתק לשונו: מספרים על החזון איש זצ"ל, שהרבנית חסה על זמנו והיתה סוגרת את הדלת בפני המוני האנשים שהגיעו לקבל עצותיו וברכותיו. התלונן בפניו אחד ממקורביו על כך, אז אמר לו החזון איש בחיוך: אם כך עושה הרבנית, אבקשך שתבוא דרך החלון...! **וזוהי תשובתי: החסד עם הבריות הוא המשך הלימוד!**

תורה שאין עמה גמילות חסדים- אינה תורה!

צריך תורה וחסד **ומעשה** באדם מעיר הקודש טבריה, שהיה איש חסד גדול ועזר רבות לעניים, לאלמנות וליתומים. כל אנשי טבריה ידעו שהוא הכתובת לכל סוג חסד, ואילו הוא לא עסק בעמוד של התורה אלא רק בחסד. והנה באחד הלילות שכב לישון שנת ישרים, אחרי יום מלא בענייני חסד לכל נצרך, והנה חולם, ובחלומו הוא רואה שהגיע זמנו להיפטר מן העולם והוא עולה לבית דין של מעלה לתת דין וחשבון על מעשיו בעולם הזה. אחר כמה רגעים יצא דינו להיכנס לגן עדן, נתנו לו מפתח ואמרו לו 'זה השער שלך, תיכנס. יש שם נהרות אפרסמון ופרחים יפים מאוד, ובקיצור - גן עדן'. אין לתאר את השמחה שאותו אדם חש. הוא ניגש לפתוח את הדלת, נכנס פנימה וחשכו עיניו, כיוון שלא הייתה טיפה של אור. הוא חשב שאולי תיכף יגיע האור, והמתין זמן רב. חזר לבית הדין ואמר להם 'במחילה מכם, שכחתם להדליק אצלי את האור. הכל חושך'. אמרו לו 'כאן זה עולם האמת. מה שהכנת בעולם שלמטה - כך יש לך בעולם כאן, שהרי כתוב בפסוק 'כי נר מצוה ותורה אור'. כל המצוות שעשית חשובות מאוד, והן נקראות נרות. אבל כדי שהנרות, שהן המצוות, יאירו, היית חייב ללמוד תורה. שהרי נאמר 'ותורה אור'. ויהי בבוקר והנה חלום, אבל האיש הנ"ל הרגיש שזה חלום אמיתי, ואחר תפילת שחרית ניגש לרב המקומי ואמר לו 'כבוד הרב, אני רוצה את הרשימה של כל שיעורי התורה שבעיר', והחל ללמוד תורה במסירות.

מרן הרב בן ציון מלווה מעבר ליכולתו לאברך לחלצו מחובותיו .

מעשה באברך בן תורה שמשפחתו גדלה והוצרך להלוות. לווה מפה ומשם, ונכנס לסחרחורת חובות. לקח פה כדי לשלם שם, ורץ מגמ"ח לגמ"ח, קושש הלוואות והתרוצץ להשיג ערבים. שלוות רוחו התערערה ושמחת חייו נגוזה, לימודו לקה ומשפחתו סבלה. סוף דבר, בריאותו ונפשו התדרדרו, הוא עמד על סף קריסה. נודע הדבר לרבינו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, וקראו. עמד לפניו בשפל רוח, נכון לקבל תוכחה ומוסר. להפתעתו, לא השמיע רבינו מלת ביקורת, גם לא שמץ תמיהה על אורחותיו, איך הביא את עצמו ומשפחתו אל סף התהום. להיפך, האיר אליו פניו ואמר: "מה דהווה הווה, מכאן ולהלאה 'חושבנא טבא'. רק אמור לי כמה אתה חייב". התברר שבעצמו אינו יודע. ניסה להיזכר: "חמש מאות שקלים לגמ"ח פלוני, חמש מאות לגמ"ח פלוני, אלף שקלים לאברך פלוני, שמונה מאות לפלוני. יש עוד, עלי להסתכל בפנקס..." - רחמנות. חייך רבינו: "יודע אתה, אדם צריך להיות מסודר. לחיות על פי סדר. וב'ליל הסדר' יש סימן שקרוי: 'מרור כורך'. ופירש רבינו יוסף חיים מבגדד [מרן ה'בן איש חי'] זצ"ל: כל הלוואה היא מרור, ובמקום שיזכור הלוואה זו וזו וזו, יסכם כל הלוואותיו יחדיו, ויידע כמה הוא חייב. וזה קרוי: 'מרור כורך', לכרוך כל המרורים יחדיו... עיין בפנקסיך ותאמר לי כמה חייב אתה בסך הכל!". הלך וחזר: "עשרת אלפים שקלים". כמחיר שליש דירה באותם ימים... בעצמו לא ידע, שכך השתרגו חובותיו. גם רבינו לא שיער עד כדי כך. אמר לו: "שמע נא, אני מוכן לפרוע כל חובותיך, אך בתנאי אחד: שמכאן ואילך אינך לוקח הלוואה. לא בגמ"ח, ולא בבנק. אתה פותח דף חדש, ויישאר נקי וצח!". הסכים בלהיטות, ועמד בתנאי. השתקם וניצל, שב להשקיע עצמו בתורה והיה למרביץ תורה. הוא, משפחתו ותלמידיו, חבים הכל לרבינו. ולא ידע שסכום זה היה מעל ומעבר ליכולת רבינו. ולא התרים עבורו, אלא נטל הלוואות והחזירן במשך שנים!!!. ולאו דוקא לנצרכים ולרעבים המה ליבו של רבינו זצ"ל. פעם עבר רבינו ברחוב, וראה ילד עומד ליד דלפק קיוסק ומביט בעיניים כלות, ניגש וקנה עבורו עוגה!. סביר להניח שאין המדובר בילד מורעב, ודאי אכל ארוחה משביעה, אלא שכך דרכם של ילדים, ללטוש עיניים לממתקים. ורבינו, איש החסד, לבו נכמר, לחש למלווהו: "רחמנות, ילד רוצה עוגה!...". (עלון 'פרפרת' מתוך רבינו בעל ה'אור לציון'). כתוב באוצר מדרשים (עמוד 30).

כל העושה חסד חנם הקדוש ברוך הוא עושה עמו חסד חנם.כתב בספר דבש (לפי מערכת ח אות ב, חסד) **מי שהוא גומל חסדים יהא מבושר שנשמעת תפלתו**

סיפורים מחזקים-מרן הרב שך

כדי להקים ישיבה צריך מסירות נפש. הרב שך: כשקשה כך בונים ישיבה
הרב משה מיכאל צורן שליט"א: הסיפור שלפנינו על מרן הגרא"מ שך זצ"ל מובא ממקור ראשון, וכמדומה שלא סופר מעולם, ולכן יש בו חשיבות רבה.
בשכונתנו מתגורר איש ת"ח וירא"ש, הרב שלום אברוצקי, שאביו הגה"צ רבי משה חיים שליט"א משמש במשך שנים רבות כמשגיח ב'ישיבה לצעירים רחובות' (כיום אומר גם הבן שיחות בישיבה).בתקופה מסוימת נוצרו חובות גדולים לישיבה, והמשא היה כבד מדי. אישים מצוות הישיבה עלו בצוותא אל מרן הגרא"מ שך זצ"ל כדי ליטול את עצתו. מרן ראש הישיבה האזין לדבריהם, ואמר (ביידיש): "כשקשה, כך בונים ישיבה!". עברה מחצית השנה, והמצב החמיר עוד יותר. אנשי הצוות הגיעו שוב אל מרן זצ"ל, ושטחו לפניו את המצב הקשה. הרב שך אומר שוב: "כשקשה, כך בונים ישיבה". עבר זמן נוסף והמצב הפך לבלתי-אפשרי. החליטו רבני הישיבה לעלות בפעם השלישית אל מרן, ולא לצאת מביתו עד שיימצא פתרון. רבני הישיבה אמרו למרן בלשון מליצית: "אנחנו יודעים שיש לראש-ישיבה כמה מהלכים בכל סוגיה; לכן, אנחנו רוצים הפעם מהלך אחר"...התרומם הרב שך מכסאו, נכנס לחדר פנימי וחזר עם מגירה שהיתה מליאה בקבוצות גדולות במיוחד של מאה דולר. סכום עתק היה שם, ומרן אמר להם: "קחו כמה שאתם צריכים". הרבנים לקחו כמות שהיתה אמורה להספיק לכלכלת הישיבה למשך שנתיים, וקמו לצאת מבית ראש הישיבה. כשעמדו כבר בפתח, פנה אליהם הרב שך ואמר: "מה שלקחתם לקחתם, אבל תזכרו, לא כך בונים ישיבה". הרבנים החזירו את הכסף...בשלב זה לחץ הרב שך את ידיהם ואמר: "הו! כשקשה, כך בונים ישיבה". והם יצאו... כעבור זמן קצר פנה להנהלת הישיבה אדם יקר וטוב, והודיע שהחליט לקחת על עצמו את כל עול ההוצאות של הישיבה...למדנו על חובת הציות לגדולי הדור, ולמדנו גם שרק כאשר קשה בונים ישיבה. ואם מוכנים לסבול את הקשיים,שולח השי"ת אחר-כך את עזרו ממעל! (קול ברמה – בטאון רמת אלחנן – גיליון 395 ג אב תשפ"ד)

כשהרב שך זצוק"ל שולח יש סייעתא דשמיא ענקית
מספר ראש כולל בפתח תקוה, שמוסר שיעור בדף היומי בבית הכנסת בעיר. במהלך אחד משיעוריו הזכיר דברים שכתב מרן הרב שך זצ"ל בספרו "אבי עזרי". ניגש אליו יהודי, בשם הרב דניאל, ואמר לו: הזכרת את האבי עזרי, אספר לך סיפור על הרב שך זצ"ל: כשהייתי בחור בשנות העשרים גרתי בבלגיה, באנטוורפן. יום אחד אחותי מקבלת טלפון. על הקו יהודי בעל קול מבוגר. "מי מדבר"? היא שואלת את היהודי שמעבר לקו. "לייזר שך מבני ברק", השיב. "ראש ישיבת פוניבז'? היא שואלת. "כן". השיב. "האם אפשר בבקשה לדבר עם אחיך דניז? "כן, הנה הוא כבר ניגש". "אני מכיר את המשפחה שלך", אמר לי הרב שך, "ואני רוצה לבקש ממך טובה. יש לנו בישיבה תלמיד מיוחד במינו, בן עליה, מתמיד, ירא שמים, מתפלל כמו שצריך, לומד מוסר. דא עקא, הבחור יתום. הגיע שלב השידוכים וזה הלך קשה. אתמול בלילה התקיים הווארט של הבחור הזה, בשעה טובה ומוצלחת, והייתי חייב להיכנס לעובי הקורה. התחייבתי מאה אלף דולר". ומה יכול אני לעזור בעניין? מדוע ראש הישיבה התקשר אליי? תמה דניאל. "יש לך דוד יהלומן בבורסה באנטוורפן. תיגש אליו ותגיד לו שנשלחת על ידי הרב שך מבני ברק, ואתה מייצג אותו מדין שלוחו של אדם כמותו. תספר לו את כל הסיפור ותגיד לו שביקשתי מאה אלף דולר". "מאה אלף דולר זה הרבה כסף. אני מאד מסופק אם הוא ייתן סכום כה גדול". "נו נו", אמר הרב שך. "אם הוא לא יתן לך מאה אלף דולר – תלך לעוד אחד, ולעוד אחד". טוב. ניגשתי לדוד שלי ואמרתי לו: "אל תסתכל עלי כמו שאני נראה, צעיר וגבוה. תחשוב שעומד מולך יהודי זקן, בגובה מטר חמישים, עם פראק והמבורג וזקן לבן... אני הרב שך מבני ברק". "למה כוונתך"? שאל. "הרב שך מינה אותי לשליח, ושלוחו של אדם כמותו". וסיפרתי לו את כל הסיפור. "תקשיב", אמר לי. "מאה אלף דולר אני לא יכול לתת. אבל בשבוע שעבר היתה לי סייעתא דשמיא ועשיתי עסקה טובה. אתן לך מעטפה עם עשרים וחמש אלף דולר, תן אותה לרב שך". "ישר כוחך", אמרתי.
"אבל מה אעשה ואני צריך מאה אלף דולר". "תראה", אמר לי. "גר כאן בקומה אחד מהעשירים של אנטוורפן, יהודי יקר, אוהב תורה. אני רק המשל, הוא הנמשל. הוא הכתובת האמיתית. אליו צריך לגשת. תיגש אליו ותגיד לו שאתה מגיע עם שני כובעים: עם הכובע של הרב שך ועם הכובע שלי, ותבקש ממנו". נכנסתי למשרד שלו, וראיתי שמולו יושב יהודי זקן. לאחר שקיבלתי את רשותו של הגביר לומר את מטרת בואי, סיפרתי לו את כל הדרשה של הרב שך. פתאום פונה אלי הזקן בצעקות: "תגיד לי, מה הבחור היתום הזה עושה בבני ברק ?"מה זאת אומרת מה הוא עושה"? וחזרתי על דברי הרב שך: "הוא בן עליה, לומד בהתמדה, מתפלל טוב, לומד מוסר, בחור מיוחד במינו". "אתם לא מתביישים"? המשיך הזקן בשצף קצף. "יושבים ולומדים בבני ברק ובאים לבקש כסף לחתונה בבלגיה... מה זה? לכו לעבוד! מה זה הדבר הזה?" "אֹמַר את האמת", סיפר דניאל. "הוא הרגיז אותי, ועניתי לו – אולי קצת בחוצפה – בנוסח שלו: 'הלו, תגיד לי מי דיבר איתך בכלל? דיברתי עם הגביר שיושב מולך. ממך לא ביקשתי כלום – מה אתה מתערב? מה אתה צועק עלי" "בחורצ'יק", ענה לי. "אל תגיד לי הלו! אני השארתי אשה ושבעה ילדים באושוויץ. היום אין לי ילדים. ובניתי את עצמי בעשר אצבעות. אז בבקשה אל תתחצף אלי".
"אני מבקש סליחה. מתנצל מעומק לבי", אמרתי. כשמזכירים את השואה – הלשון מתגלגלת חצי מטר אחורה. היו כמה דקות של שקט מוחלט בחדר. יכלו לחתוך את המתח שבאוויר בסכין. אחרי כמה דקות הרגשתי שפשוט הכניסו לי משמים הבזק לראש, אמרתי לאותו זקן: "ראיתי במהרש"א, שכתב את ספרו לפני מאתיים חמישים שנה, משפט שמתאים במיוחד בשבילך. הגמרא אומרת (שבת לא ע"א) שכשאדם עולה לשמים, אחרי מאה ועשרים, שואלים אותו כמה שאלות: ציפית לישועה, נשאת ונתת באמונה, עסקת בתורה, עוד שאלה ששואלים אותו: עסקת בפריה ורביה? האם התחתנת? הקמת דורות? שואל המהרש"א מה פשר הלשון 'עסקת' בפריה ורביה? מתאימה יותר הלשון 'קיימת' פריה ורביה? מבאר המהרש"א: 'לא אמר קיימת פריה ורביה אלא עסקת – דהיינו להשיא יתום ויתומה". אתה אומר שאין לך ילדים, אולם עדיין יכול אתה לעסוק בפריה ורביה על ידי שתעזור בחיתון יתום ויתומה". "אני יכול לראות את המהרש"א הזה"? שאל הזקן. רצתי למשרד של דוד שלי, יש שם ש"ס. הבאתי גמרא מסכת שבת ופתחתי לו את המהרש"א בחידושי אגדות והראיתי לו. הוא הסתכל, ניכר עליו שהוא מאד התרגש. ואז פנה אלי ואמר: "תגיד לרב שך: הכל עלי. כל המאה אלף דולר". "יש לי בעיה", אמרתי לו. "בכיס שלי מונחת מעטפה מהדוד שלי, ובתוכה עשרים וחמש אלף דולר". "בחורצ'יק", הוא אמר לי. "תקשיב טוב! או הכל או כלום. או כל המאה אלף דולר או כלום. אם זו המצוה שלי – אז אין בזה תערובת". לא ידעתי מה לעשות. החלטתי להתקשר לרב שך. התקשרתי וסיפרתי לו את הבעיה. "תלך לדוד שלך, הוא מכיר אותי", הורה לי. "תגיד לו שאמרתי שייקח את הכסף בחזרה, ויחפש יתום או יתומה בבלגיה, מעין המצווה הזאת, ויחלק להם את הכסף". כשסיפרתי לדוד שלי את מה שאמר הרב שך, אמר: "תגיד לרב שך שכסף שיצא ממני – אני לא לוקח בחזרה. לא עלינו, לא חסר יתומים בבני ברק. שיחלק להם את הכסף כראות עיניו". ואז פנה אלי הזקן שוב ואמר: "בשבוע הבא, ביום שלישי בשעה תשע בערב, אני על הגבעה בבני ברק. אני רוצה לראות בעיניים את הבחורצ'יק הזה, את היתום הזה. והוא אכן הגיע. אלא שחיכתה לו הפתעה. בדירה, ליד הישיבה, חיכה לו הבחור, שהביא אתו גם את הכלה. "מי אבא שלך, מי אמא שלך"? שאל את הכלה. "אבא ואמא שלי שניהם בהר המנוחות בירושלים". "לא ידעתי שגם אָתְּ יתומה", אמר הזקן. "סיפרו לי רק על החתן. אוהו, עכשיו שאני נוכח לדעת שמדובר גם ביתום וגם ביתומה, אלו הם ממש דברי המהרש"א, 'להשיא יתום ויתומה'... אם כך יש לי הפתעה בשבילכם. אבל יש לי שאלה, שהיא תנאי לקבלת ההפתעה: האם אתה מוכן לחתום לי שאתה לא יוצא מכותלי בית המדרש כל חייך? יושב ושוקד על התורה יומם ולילה, ושום דבר אחר בעולם לא יעניין אותך, גם לא משרות תורניות. אתה רק יושב ולומד תורה לשמה". "זוהי שאיפתי והלוואי ואזכה שתתממש", השיב הבחור. "הבה ונשמע על מה מדובר"? "דירה עלי. הרי אתה הילדים שלי. כמו כן אקצה לכם נכס, מניב פירות, והוא ישמש מקור פרנסתכם. כך תוכל לשבת ללמוד ברוגע ובמנוחת הדעת". "ברגע זה אני מוכן לחתום", השיב הבחור. רבי דניאל המשיך וסיפר: מכיוון שאני הייתי מעין השדכן המתווך בין שני הצדדים, הזקן מינה אותי לקנות להם דירה מרווחת בשכונה יוקרתית בירושלים, וכמו כן מינה אותי לאחראי על הנכס שהקצה לטובתם. מדי רבעון אני מעביר להם מעטפה. וממשיך ומספר: הזקן הזה איבד באושוויץ שבעה ילדים, וליתום וליתומה האלו נולדו שבעה ילדים. לפני זמן מה היה בר מצוה של הילד השביעי, האחרון, שלהם. נסעתי להשתתף בשמחה, ובידי מעטפה מהזקן. בתוכה היה מונח סכום שכיסה לא רק את ההוצאות הישירות של השמחה, אלא גם של התפילין, וגם של השבת חתן. כסף בשפע שכיסה את הכל. כל זה נולד וצמח מהאכפתיות של רב שך, שנתן את לבו ונפשו למען תלמידו. וכשאדם מתאמץ, נושא בעול עם הזולת ונותן לו את לבו – הוא זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת, ומידה כנגד מידה הקב"ה נותן גם לו. הקב"ה לא משאיר אף אחד בלי טיפול. לכל אחד יש את השליח הטוב שיזדאג לו. כשאדם נושא בעול עם חברו, ודואג לו – הקב"ה שולח לו סייעתא דשמיא ודואג לו. (רבי יעקב שיש שליט"א- דורש טוב שמות,דרשו)

לברך ברכת המזון מתוך הסידור מרן הרב שך זצ"ל היה עוזר לכל הפונים אליו, בכל מה שיכול, בין במתן עצה, ובין במתן ברכה, בסיוע כספי, ובשאר האפשרויות שהיו בידו. אף עצות וסגולות היה מוסר לפונים אליו, עצות וסגולות אותו למד מדברי חכמינו ז"ל, או ששמע מפי רבותיו. על כל סיפור של צרה שהיה נשטח לפניו, היה רגיל לומר, "אנא התפללו" זהו הדבר שיכול להועיל, אמרו נא פרקי תהילים, אף הוא עצמו היה "רגיל לומר" בכל בוקר לפני התפילה, עשרה פרקי תהילים בכוונה רבה. קבוצת אברכים בני תורה מעיה"ק ירושלים נכנסה לחדרו של "ראש הישיבה", ובקשה לשמוע דברי חיזוק והתעוררות, עקב האסונות הרבים בהם ניקפד פתיל חייהם של צעירים רבים רח"ל. מרן ראש הישיבה פתח ואמר להם: יש להתחזק בהתמדת התורה ובדקדוק המצוות, בין השאר צריך שכל אחד יקבל על עצמו ועל בני ביתו, לברך "ברכת המזון מתוך הסידור" או מתוך ברכון, כדי לעורר את הכוונה, ענין זה מזולזל אצל בני אדם. וחובה גדולה להתחזק בזה!!! אף אני הוסיף הרב שך משתדל בכל פעם לברך ברכת המזון מתוך הסידור.

לזכות לזרע של קיימא גם לזוגות צעירים שלא זכו לזרע של קיימא, היה הרב שך מייעץ לקבל על עצמם ברכת המזון מתוך סידור, "ורבים נושעו" לאחר מכן בחסדי השם. כמו כן בהלוייתו של הרב הגאון רבי יונה יוסף ארנטרוי זצ"ל קרא מרן ראש הישיבה להתחזק בדברים "קטנים" שהאדם דש בעקביו, ובין השאר הזכיר את הענין הזה, לברך ברכת המזון מן הסידור.

יש תוספת בשלום בית מרן הגרא"מ שך זצ"ל רגיל תמיד להדריך חתנים צעירים החפצים בשלום ביתם ע"י "דרך אחת" והיא כלשונו: לוותר ולוותר ולוותר! לאברך שהסתפק אם לקרוא לבנו הנולד לו על שם אביו או על שם אביה של אשתו, ולאשתו אין שום קפידא בענין יעץ מרו הרב שך, שבכל זאת יקרא לילד על שם אמה של אשתו, בנימוק: אמנם אין כאן חסרון בשלום בית, אבל יש בה משום תוספת בשלום בית, ועל ידי כך יתרבה ויתווסף שלום ביתו..

דאג ליקר בחור בשידוכים
מרן הגרא"מ שך זצ"ל עלה פעם להיכל הישיבה, ואמר לבחורים שפגשו בו: "שכחתי רבי עקיבא איגר אחד, ורק בחור פלוני יכול להזכיר לי היכן מובא החידוש הזה". הלכו הבחורים לחפש את חברם הנזכר, וכשמצאוהו הלך לראש הישיבה למקומו של הבחור. מרן זצ"ל הקפיד לעמוד באותו רגע במרכז ההיכל הגדול, ושאל את הבחור האם הוא זוכר היכן מופיע החדוש בספרי רבי עקיבא איגר. הלה מופתע מאוד, שראש הישיבה שכח היכן מופיע החדוש, וגם – שמצא לנכון לשאול דוקא אותו, אבל הצביע בפני מרן זצ"ל על המקום בו אומר רבי עקיבא איגר את חדושן. ראש הישיבה פוניבז' לא הסתפק באמירה בעל פה, אלא בקש מהבחור שיראה לו הדבר בפנים. וכך הוה. ה'ארוע' נמשך כמה דקות, וכמובן שרבים מתלמידי הישיבה באו לראות את הפלא הגדול, שגאון אדיר כמו הרב שך בא לבקש מבחור פלוני שיזכיר לו היכן מופיע החדוש, ואכן ראש הישיבה קילס את התלמיד ההוא בפני כל הנוכחים. לאחר כמה ימים ספר מרן זצ"ל לאחד ממקורביו מה עמד מאחורי הענין: "הבחור ההוא", כך ספר ראש הישיבה, "עמד כבר להתארס, אבל ברגע האחרון לא יצא השדוך אל הפועל, ולכן היה שרוי בצער גדול. רציתי לעודדו, ולכן ערכתי ברור מקדים באיזו סוגיה הוא שולט, והאם למד גם את חדושי רבי עקיבא איגר על הסוגיה ההיא, ומשהייתי בטוח שהוא שולט היטב בחומר, עליתי להיכל כדי לשאול אותו כנ"ל, מתוך מטרה שהארוע יתפרסם, ומצב רוחו של הבחור יעלה אף הוא, משום שהכל ידברו בשבחו שהצליח לזכור דבר שראש הישיבה שלו לא זכר... וכך אולי גם יצליח להשתדך שנית מהר ככל האפשר". וכך הוה, האירוע הקנה פרסום רב לבחור, ובתוך שבועיים הוא הצליח להשתדך שנית...

סיפורים על החזון איש זיע"א

זה חדשתי עם חץ בגבי

סיפר הג"ר שמואל צבי קובלסקי זצ"ל שפעם הראה לו ה'חזון איש' קטע בספרו על הלכות עירובין ואמר לו את החידוש הזה חדשתי עם חץ בגבי, היה זה בעת מלחמת תש"ח כאשר יצא החזו"א למרפסת ביתו ללמוד הוא שכב במיטת הברזל הצרה וכיסה עצמו בסדין כדי שלא יפריעוהו בעיונו, בתוך כך עברו אנשי המשמר וראו דמות עטוית סדין. חשבו שזהו ערבי האורב במרפסת שאלו מי זה ולא ענו החזו"א השקוע בעיונו לא שמע את שאלתם ושבו שאלו וצעקו, ומשלא קבלו מענה ירו, חדר הכדור לגבו אך החזו"א לא הרגיש מאומה, כפי שהגמרא מספרת על רבא שהיה שותת דם מאצבעותיו ולא חש בכך בשל עומק עיונו, הוא עוסק בחידושו, כמדומה שזהו הקטע הראשון בחידושי עירובין, חיין ניצלו אז בנס. הגר"ח קניבסקי זצוק"ל שהיה עד ראיה למעשה, מספר כי הכדור לא חדר לגבו של החזו"א, אלא נתקע במזוזת הדלת, רק אז הבחין החזו"א בנעשה ופסק מעומק עיונו, והלך להראות לאמו ע"ה זכר לנס. (אנא עבדא)

תאחרו את הזריעה וכך תצליחו

סיפר רבה של קוממיות, הגאון רבי בנימין מנדלסון זצ"ל:

לאחר שנת השמיטה תשי"ב לא היו להם חיטים לזריעה, אלא חיטים שצמחו בישובים חילוניים בשנת השמיטה - ומהם לא רצו לזרוע. לאחר מאמצים מרובים, מצאו בקיבוץ אחד של "השומר הצעיר" גרעיני חיטה מלפני שנתיים, גרעינים שבורים ומתולעים שלא היו ראויים לזריעה. המוכרים עצמם צחקו עליהם, והזהירום שלא יזרעו חיטים אלו - חבל על המאמץ, ועל הנזק: עשרים אלף לירות של אז! ראש ענף הפלחה של המושב, רבי יחיאל וייס, לא ידע לשית עצה בנפשו. בצר לו פנה אל רב המושב, רבי בנימין מנדלסון, שהשיב לו בדברים נמרצים: אם אין על פי ההלכה חיטים אחרות, הֲוֵי מאמין בחי העולמים וזרע. ר' יחיאל מילא אחר דבריו בתום לב, וקנה את הזרעים. כעת רצו תושבי המושב למהר לזרוע את החיטים, לפני בוא עונת הגשמים. הם פנו אל מרן החזון איש זצ"ל בשאלה: שנה שלימה לא חרשנו ולא זרענו, והגשמים ממשמשים ובאים. האם מותר לנו לחרוש בחול המועד סוכות, לקראת זריעת החורף, לפני בוא הגשמים?" ענה להם החזון איש: וכי מי אמר שתאחרו את עונת הגשמים? אולי תקדימו אותה יותר מדאי, ואז יגרם לכם הפסד דווקא בגלל העבודה בחול המועד!" קיבלו אנשי המושב את דעתו, ולא חרשו במועד. כל הישובים בסביבה כבר חרשו את השדות בסוף השנה הקודמת - שנת השמיטה, וזרעו מיד בתחילת שנת תש"ג, אך הגשמים בוששו מלהגיע, וכל הזרעים נרקבו בקרקע היבשה. ואילו חקלאי קוממיות זרעו רק בחודש חשוון בעיצומו של החורף, ובסביבות חנוכה החלו לרדת גשמי ברכה, והחיטים השבורים והמתולעים גדלו, הצליחו ועשו פרי לתפארת, וזאת בזמן שבכל הסביבה לא היה יבול כלל - ויהי לנס!

מתפלל שירד גשם ומיד יורד גשם

חורף אחד לא ירדו גשמים, ובד"ץ 'העדה החרדית' כבר תיקן לומר תפילה על עצירת גשמים. והנה שלחו את מרן שר התורה הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי לעבור לפני התיבה לתפילת מנחה בביתו של ה'חזון איש'.שאלתי את ה'חזון איש" – סיפר רבי חיים – "האם לומר תפילה על עצירת גשמים"? מדוע?" – שאל ה'חזון איש', "כך אמרו הבד"ץ" – השבתי, "ומדוע הם אמרו?" – הוסיף החזו"א להתעניין, וענית: "כי אין גשם"... "אין גשם?" – תמה ה'חזון איש' – "אל דאגה עוד יהיה הרבה גשם..." פסק, והתחלנו להתפלל ...עודנו באמצע תפילת מנחה" – "המשיך רבי חיים לספר – "החלו לרדת גשמי זלעפות. לאחר מנחה נכנסתי לחדרו ואמרתי לו: 'איזה מופת אירע פה...' והחזון איש חייך...כאשר ספרו מעשה זה למרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן זצ"ל, ציין על כך את דברי הגמרא (כתובות ה א) עה"פ 'השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע', מעשה ידיהם של צדיקים מי מגיד? הרקיע, ומאי ניהו? מטר!

אם אמרו לא לשידוך זה לא השידוך שלך

סיפר רבי בן ציון פלמן, ממקור ראשון- מבעל המעשה עצמו. בת ישראל נכנסה למרן החזו"א, ותינתה את מר גורלה כי היא נפגשת עם הרבה בחורים, ואין מי שרוצה אותה. כולם מסרבים לה והיא מאוד נעלבת. "וכי אני כל כך גרועה, כזאת כלומניקית, שאף אחד לא רוצה בי"!?מרן החזו"א ענה לה בשקט, בשלווה וברוגע: תראי אני רוצה להסביר לך משהו, ותעני לי בכנות. אם לדוגמא, אני מעוניין לשלוח מכתב למשפחת פרידמן מרחוב רבי עקיבא 2, ואני אתן לך את המכתב כדי להעבירו לאותה משפחה. תלכי, ותגיעי לבניין מספר 2 שהוא בן 4 קומות, בכל קומה 3 דיירים, ואין תיבות דואר, ואין שם מתנוסס על הדלתות. אתם לא יודעים היכן בבניין מתגוררים משפחת פרידמן. מה אתם עושים?- שאל אותה מרן החזו"א.היא שתקה. האיר לה מרן החזו"א אני רוצה לדעת מה את עושה! היא ענתה בהיסוס: אדפוק בדלת הראשונה, ואשאל האם זה פרידמן כאן."המשיך מרן החזו"א: ואם הם יאמרו 'כאן זה לא פרידמן'? אתם תשאלו: האם והיכן בבניין מתגוררת משפחה בשם פרידמן, והם יאמרו הם מתגוררים אכן בקומה הרביעית בדירה האחרונה. דירה מס' 12. כך זה יהיה. נשאלת השאלה, כאשר אתם שומעים מהשכן מהקומה הראשונה, שזה לא משפחת פרידמן אלא משפחת איצקוביץ, מדוע שלא תצעקו עליו בכאב ובזעם: "מדוע זה לא פרידמן כאן, מה החוצפה הזו!" וכי נורמלי לצעוק כך? ודאי שלא. מה יש לצעוק, הרי פרידמן מתגוררים למעלה, מה יש לכעוס ועל מי יש לכעוס, כאן איצקוביץ ושם למעלה פרידמן, תעלו עד קומה רביעית ותפגוש את פרידמן... מה יש לצעוק. הגביה מרן חזון איש את קולו. תדעו לכם, שברגע שאת שומעת שמישהו אמר לך "לא" על השידוך, משמעות הדבר שזה לא השידוך שלך. את, לדוגמא, צריכה להתחתן עם אחד שקוראים לו פרידמן. וכאשר את נפגשת עם איצקוביץ, והוא אומר "לא", וכי יש לך מה לצעוק, לכאוב, להתאכזב, מדוע אתה לא פרידמן? הוא הרי איצקוביץ, אינו החתן שלך. ברגע שיגיע פרידמן השידוך יבוא לכלל גמר בשעה טובה. ברגע שהשידוך שלך יבוא, זה ירוץ.וכך היה. ושמע את הדברים מפי בעלת המעשה).מתוך מוסף שבת קודש לך לך תשע"ט

ניתוח הראש שנעשה על פי עצת החזו"א

סיפר מרן הגאון הרב מרדכי אליהו זצוק"ל באחד מביקוריי אצל החזון איש ראיתי צוות של רופאים מנתחי ראש, שבאו להתייעץ אתו בניתוח ראש מורכב שעמדו לעשות, ושטחו בפניו את פרטי הדברים. אמר להם ה"חזון איש" מייד שהם טועים בגישה שלהם, וכי עליהם לבצע את הניתוח במעקף מסוים בכדי שהמח לא ייפגע, והסביר להם את המהלך שעליהם לעשות. יצאו משם הרופאים נפעמים ונדהמים, איך ה"חזון איש" שמעולם לא למד רפואה קלט מייד את כל היקף הפרטים של אותו הניתוח, ואיך ש"עלה" על טעות שיכלה להיות קריטית לאותו חולה, וגם בו במקום מצא להם את הפתרון לעניין. זהו כוחם של צדיקים שעמלים בתורה ושמקדשים שם שמים ברבים.

בביקור חולים לסבתא זהו גם מצוות תלמוד תורה

מדי יום ביומו נהג ה'חזון איש' זצ"ל לצאת לטיול קצר, לשאוף אוויר צח. הוא עשה זאת במצוות רופאיו, ולמותר לציין שגם בעת הטיול, נהג לשוחח בדברי תורה עם בן לווייתו. מי שזכה ללוותו לעתים, היה הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל - אז בחור צעיר, ששעת הטיול הזו היתה עבורו הזדמנות פז לשמש תלמידי חכמים וליהנות מאוצרותיהם בעת ובעונה אחת...

פעם אחת, בעת הטיול, בחר הרב פלמן לשטוח בפני ה'חזון איש' התלבטות אישית, שהוא לא מצליח להכריע בה. הוא סיפר, כי בבית הוריו - הגאון רבי שמואל פלמן זצ"ל, רב שכונת 'היכל מאיר' בתל אביב, מתגוררת סבתו, אמו של אביו. הסבתא כבר לא היתה צעירה וסבלה ממיחושים שונים, ולפיכך התגורר בבית בנה, שם בנה, כלתה ונכדיה סעדו אותה תדיר.

מטבע הדברים, נוצר קשר חזק וקרוב מאוד בין הסבתא לנכדיה, וקשר זה המשיך גם כאשר הסבתא אולצה להתאשפז בבית החולים לתקופות ממושכות, עקב מחלות שונות שפקדו אותה. בני משפחתה ביקרו אותה בתכיפות, שהו לצד מיטתה במסירות, וסעדו אותה בכל ליבם. גם מיודענו - הבחור בן ציון, נהג לבקר את הסבתא בבית החולים, וביקוריו היו עבורה כמשיבי נפש, החיו את נפשה.הסבתא כל כך נהנתה מביקוריו של הנכד, עד שביקשה ממנו לבוא לבקר עוד ועוד, ולהשתהות בביקורו זמן ממושך. מנגד, הרב פלמן היה אז - כאמור - בחור צעיר, השוקד על התורה בישיבה לילות כימים, והתקשה להעביר את זמנו היקר בבית החולים, תוך שיחות חולין ו'סיפורי סבתא'... נכון, אין ספק כי הוא שש ושמח לקיים מצוות ביקור חולים ולכבד את סבתו, אולם לא ידע עד כמה מוטלת עליו חובה זו, שעה שישנם גם בני משפחה אחרים שיכולים לשהות בקרבתה...

ככל הספק הזה, פרש הבחור בן ציון לפני ה'חזון איש', מבקש את עצתו. ה'חזון איש' לא הסתפק בשמיעת פרטים אלה בלבד, והתעניין לפרטי פרטים למה הסבתא מעדיפה את נוכחותו של נכדה זה בדווקא, עד כמה הוא משמח את ליבה יותר מנכדים אחרים, ועד כמה בני משפחה נוספים שותפים למצוה החשובה לבקר את הסבתא ולשהות בצילה. כשהתמונה במלואה נפרשה לפניו, החל ה'חזון איש' מהרהר בדבר דקות ארוכות, ואז השיב תשובה מדהימה':לך לבקר את סבתך, ותשהה לצידה ככל רצונה, ביקורים רבים ותכופים, למשך זמן ממושך. ודע לך, שבשהותך לצידה אינך מקיים רק מצות ביקור חולים, כי אם בנוסף - גם מצות תלמוד תורה'!עיניו של הבחור התעגלו בתדהמה, הן לתשובה כזו לא ציפה. הוא ציפה שה'חזון איש' יבחר להכריע בין מצות לימוד התורה המוטלת עליו, לבין מצות ביקור חולים - המוטלת עליו גם היא. אבל שביקור חולים יכלול בתוכו תלמוד תורה - הכיצד?! - תמה בכל לב, וגם שאל את ה'חזון איש' לפשר העניין...

ה'חזון איש' חייך, ניכר עליו שכמו ידע ששאלה זו בוא תבוא, ואז השיב תשובה מרוממת: 'דע לך בני יקירי. יודעני בך שאתה מתמיד ועמל בתורה, אולם תפקידו של היהודי הוא לא רק ללמוד תורה ולעסוק בה, אלא להתחבר אליה באמת, להכניסה אל תוך תוכו, להפוך ל'ספר תורה' מהלך. זה לא קל, כי האדם גשמי והתורה רוחנית, והחיבור ביניהם הוא כמעט בלתי אפשרי'...

הרב פלמן עשה אוזנו כאפרכסת, הוא חש שה'חזון איש' מגלה עכשיו את סוד החיבור לתורה, וזו העת להטות אוזן ולא להחמיץ אף מילה: 'הדרך היחידה ליצור חיבור בין אדם לתורה, היא לעדן את הנפש, לזכך אותה, לרומם את עצמך למדרגה שתהיה ראוי לחיבור לתורה. בלימוד התורה בלבד אין די, יש להתרומם ולהתעלות, להתעדן ולהפוך לנפש אצילית - הראויה לחיבור לתורה.

ואת זאת' - הוסיף ה'חזון איש' ואמר, 'ניתן לעשות רק על ידי עשיית חסד, הקדשת זמן וכוחות אישיים למען הזולת. אינני אומר לך לסגור את הגמרא וללכת לעשות חסד, אולם עתה, משהזדמנה לך הזדמנות לעשות חסד אמיתי, להשקיע זמן יקר בעשיית חסד - לבקר את סבתך החולה, הרי אם תבקר אותה ככל שתחפוץ, אם תקדיש לה זמן ככל שתרצה, אם תשהה לצידה ככל שתבקש - בכך תקנה את העדינות הראויה, תהפוך לכלי ראוי לחיבור לתורה הרוחנית.לפיכך, אני מדגיש בפניך' - הוסיף ה'חזון איש' בקולו החוצב, 'שבביקוריך אצל סבתך אינך רק מקיים מצוות חסד וביקור חולים, אתה הופך את עצמך לראוי לעסוק בתורה ולהתחבר אליה. הרי בכל כוס שתיה שאתה מגיש לה, בכל שיחה עמה, בכל רגע שאתה שוהה במחיצתה והיא נהנית ממנו - נפשך מזדככת, נשמתך מתעלה, אתה הופך לראוי והגון להיות מחובר לתורה. זהו חלק בלתי נפרד ממצוות לימוד תורה - להפוך את עצמך לראוי לקשר ולחיבור עם התורה'!

אלו הדברים אשר השיב ה'חזון איש', ולימים סיפר אותם הרב פלמן

אהבת הבריות למרות שלא הכירם ויתר על שנתו והתפלל לרפואת אביהם

ידע להשתמש במטה עוז – זה התפילה, להיטיב עם הזולת ולהמתיק את צערן. כך היה כאשר לילה אחד כאשר כבר שכב על יצועו, ולפתע הוא שומע קול בכי בוקע מאחורי חלון ביתו, מאוד נכמרו רחמיו לשמע קול הבכי, והוא הזדרז לצאת מהבית ולברר מה ארע? מיהו הבוכה וזקוק לעזרה? והנה לפניו משפחה שלמה עומדים ובוכים, "אבינו חולה אנוש" – ספרו בני המשפחה – "ואף הרופאים אובדי עצות... צריך לעורר רחמי שמיים... למי יכולנו לנסוע באמצע הלילה....? חשבנו שהרב בוודאי לא יקפיד"...מיד שאל ה'חזון איש' את שם החולה ושם אמו, והרגיע מאוד את בני המשפחה. הוא נסך בהם תקוה ואמונה שהחולה יבריא, למרות ייאושם של הרופאים, ולא הסתפק בכך, אחר שהם הלכו, הוא לא פרש לישון אלא העתיר והתפלל לרפואת החולה.

ה **אמירות מחז"ל**: שאלו את החזון איש מהו הדבר הגדול שאדם יכול לעשות בעולם הזה ענה החזון איש לעבור את שנותיו של אדם ללא שפגע ביהודי.*** אישה אשר עברה הפלה. כאשר שוב הרתה, היא ובעלה מאד פחדו שוב מהפלה. כאשר נכנסו לחזון איש לקבל עצה, אמר להם :**"אם רק תקבלו על עצמכם לקיים מצוות מעשר ולתת צדקה, הכל יעבור בשלום"**, ואכן לאחר כמה חודשים, היא ילדה בן, והחזון איש שימש כסנדק בברית. הגאון רבי יעקב אדלשטיין: ***סגולה לריפוי מהמחלה, ללמוד סימן "חזון איש" בעיון! דהיינו, שאחד מקרוביו ילמד לזכותו. ("ענר לשולחן שבת") ***פעם אמר לי מרן זצוק"ל בנוגע לשידוכים שאין בהם הרבה גשמיות, "דער אייבישטער האט דאס ליב"- הקב"ה אוהב שלומדים מתוך הדחק ובצמצום, ואמרו חז"ל (חגיגה ט, ב) יאה עניותא ליהודא [יפה עניות ליהודים תורה שלמדתי באף היא עמדה ל וסופו לקיימא מעושרי]כי כי ברזא סומקא לסוסיא חיורא* ***. פעם ארע שהמנין למנחה גדולה בבית מרן ה'חזון איש' התאסף בקושי רב. כאשר הגיע העשירי, נגש אליו גיסו הגאון רבי שמואל גריינמן זצ"ל ושאל אותו כדת מה לעשות: "הזמנתי אורח לביתי לשעה זו, האם להישאר לתפילה, או ללכת הביתה לקבלו"?ענה לו החזו"א: "מי שדבוק במידת האמת, אין זו אצלו בגדר שאלה" ואכן באותו יום לא התפללו מנחה גדולה בבית ה'חזון איש.'

שאלה מתי ראוי לעשות את פדיון הבן תשובה כתב בילקוט יוסף הלכות פדיון הבן (על פי יביע אומר יו"ד סימן כה חלק ה) שיש לפדות את הבן כדעת מרן השו"ע ביום ל"א ללידה אף שלא עברו כ"ט יום ו 12 שעות ו-תשצ"ג חלקים [תשצ"ג חלקים הם 44 דקות ו- 3.3 שניות] מהלידה כיון שיום ל"א הוא העיקר להלכה ומיהו אם רוצה להחמיר לפדות אותו לאחר שיעברו כ"ט יום ו12 שעות 44.33 ד' תבא עליו ברכה ולכן אם תינוק נולד בשעה 15:00 בשבת בכ"א כסלו (וחודש כסלו מלא 30 יום) אפשר לפדותו ביום כ"א טבת בלילה .ואם חושש לדעה שצריך שיעברו כ"ט יום 12 שעות ו44.31 דקות , אם כן כשפודה בליל כ"א עדין לא יעבור זמן זה (אף שהוא יום ל"א)ולכן עדיף שיפדה בבוקר או בצהרים וירוויח שיעבור גם ה-12.44 ש' וכן ירוויח את דעת הש"ך הסובר שאין פודים בלילה, [בתשובות והנהגות ח"ב סימן תקעד כתב שהאשכנזים נהגו לא לפדות בלילה] מיהו כתב ביביע אומר שלא חששו לש"ך ,וכתב שם שנהגו לפדות בג'רבה בלילה, .

הרב שטרנבוך (שם בתשובות והנהגות) מביא את דעת החתם סופר שאם לא הסתיימו הכ"ט יום ו-12 ש' ביום השלושים (אם נולד בלילה אזי כבר ביום ה-30 הסתיימו הכ"ט ו-12 ש') אלא הסתיימו ביום ה-31 אזי יש לערוך את הפדיון ביום ל"ב (שצריך שיתמלא היום לאחר לאחר הי"ב שעות לדעת החתם סופר כיון שהגמרא בראש השנה אומרת שאתה מונה ימים ולא שעות וכיון שהסתיימו הי"ב שעות ותשצ חלקים באמצע היום יכול לפדות רק למחרת כיון שאינו יכול למנות לפי שעות אלא ימים שלמים) וכתב שם שאף שהפוסקים לא חששו לו אם רוצה יהדר שאחר שפדה בל"א יפדה שנית ביום ל"ב על ידי שיתן לכהן במתנה על מנת להחזיר ישנה אפשרות שיפדה ביום ל"א ויעשה עם הכהן תנאי שאם הלכה היא שצריך במקרה זה לפדות ביום ל"ב אזי יזכה הכהן בכסף רק ביום ל"ב כמבואר ברמב"ם ביכורים פרק יא סעיף יח שמועיל לתת פדיון לפני הזמן שיזכה בזה בזמן

בן מזכה את אביו

"כִּי יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת בָּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט"

פירש רש"י ז"ל: "כי ידעתיו" מלשון חיבה. בספר קול יהודה של הרב יהודה צדקה זצ"ל כתוב: הנה אברהם אבינו נתנסה בעשרה ניסיונות ובכל זה אין אומר הכתוב "ידעתיו" מלשון חיבה אלא רק עבור 'אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו'.

מכאן רואים מה גדולה מעלת חינוך הבנים שרק משום כך הקב"ה מגלה לאברהם את מה שעתיד להעשות ומשרה עליו את שכינתו. התורה לא מזכירה שעמד בניסיונות הרבים אלא דווקא על חינוך הבנים, אנו רואים בפרשה הבאה כיצד אברהם דואג שליצחק תהיה אשה כשרה וראויה כדי לדאוג להמשך הדורות שיהיו צדיקים וראויים כיון שהעיקר הוא חינוך הבנים, ודקדק לומר "אחריו" כי לפעמים אדם מחנך את בניו אך זה לא חודר פנימה, רק בפניו למראית עין הם מתנהגים כשורה, אך לאחר שהוא פונה עושים הם מה שליבם חפץ. לזה בא הכתוב ומדגיש 'אחריו' כי זה העיקר שידע לחנך את בניו שיהיו שומרי צדקה ומשפט גם אחריו, וגם כשהוא הולך לעולמו יהיה בטוח שבניו אחריו ממשיכים בדרכו- בדרך התורה.

אחד מהדברים המשפיעים על הילד הוא רושם חיובי.

רַבֵּנוּ הַ"קְּהִלּוֹת יַעֲקֹב" יָעַץ לְאַבְרֵךְ שֶׁבָּנוֹ הָיָה בֶּן אַרְבַּע וְחֲצִי, לְקִנּוֹת לוֹ מָקוֹם בַּיְשִׁיבָה לְתִפְלָה בַּיָּמִים הַנּוֹרָאִים, וּבֵאֵר דְּבָרָיו: שֶׁהֲרֵי כָּל הַיִּרְאַת שָׁמַיִם שֶׁיֵּשׁ לָנוּ זֶהוּ מִמַּה שֶׁהֵיֵלֵד רוֹאֶה בְּכִיּוֹת וּתְקִיעוֹת הַשּׁוֹפָר שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְזֶה מַשְׁאִיר רֹשֶׁם רַב לְכָל הַחַיִּים. וכן הַהַקָּפוֹת בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה. מָרָן הַ"קְּהִלּוֹת יַעֲקֹב" עוֹדֵד וְזֵרַז אֶת הָאָבוֹת לְלִמֹּד בְּעִצְמָם עִם יַלְדֵיהֶם, מִלְבַד מְסֻגֶּרֶת הַלְמוּדִים בַּיְחִידָד'.

וכן יש חיוב גדול להתפלל כל הזמן על חינוך הבנים בכל זמן ובכל עת מעומק הלב, איתא בְּתָנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ: **מַעֲשֶׂה בְּכֹהֵן** אֶחָד שֶׁהָיָה יָרֵא שָׁמַיִם בֶּסֶתֶר, וְהָיוּ לוֹ עֲשָׂרָה בָּנִים וְאִשָּׁה אַחַת, שִׁשָּׁה זְכָרִים וְאַרְבַּע נְקֵבוֹת, וּבְכָל יוֹם הָיָה מִתְפַּלֵּל וּמִשְׁתַּטֵּחַ וּמְלַחֵשׁ עָפָר בְּלִשּׁוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא אֶחָד מֵהֶם לִידֵי עֲבֵרָה וְלִידֵי דָּבָר מְכֹעָר. אָמְרוּ: לֹא יָצָאת אוֹתָהּ שָׁנָה שֶׁלֹּא מֵתוּ עַד שֶׁבָּא עֶזְרָא, וְהֶעֱלָה הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִבָּבֶל, וְהֶעֱלָה אוֹתוֹ כֹּהֵן, וְלֹא נִכְנַס אוֹתוֹ כֹּהֵן לְעוֹלָמוֹ עַד שֶׁרָאָה כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים וּפְרָחֵי כְהֻנָּה מִבָּנָיו עַד חֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְאַחַר כָּךְ נִכְנַס לְעוֹלָמוֹ. וְעָלָיו הוּא אוֹמֵר: "בְּטֶרֶם בַּהּ' וַיַּעֲשֶׂה טוֹב", וּכְתִיב: "בִּטְחוּ בַהּ' עֲדֵי עַד", שֶׁיְּהֵא עוֹלָמוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי בְיָהּ ה' צוּר עוֹלָמִים" עַיֵּן שָׁם. והכוונה, שֶׁמִּי שֶׁמִּשְׁתַּטֵּחַ לַה' וּמַשְׁלִיךְ כָּל בִּטְחוֹנוֹ עָלָיו, וּמְבַקֵּשׁ רַחֲמִים שֶׁיִּהְיוּ בָּנָיו הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַיִּרְאָה, הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מֶהֶם גַּם כָּבוֹד וּגְדֻלָּה בָּעוֹלָם הַזֶּה, מִלְבַד שְׁכָרוֹ הַגָּדוֹל הַצָּפוּן לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא. (גדר עולם סוף פ"ח)

בְּשָׂהֲבִיאוּ לִפְנֵי ה' "חֻפַּץ חַיִּים" אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים הַיָּשָׁן שֶׁל אִמּוֹ הַצַּדֶּקֶנִית, הִתְרַגֵּשׁ וּבָכָה וְאָמַר: אֲפִלּוּ יוֹדְעִים כַּמָּה דְּמָעוֹת אִמִּי שָׁפְכָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא עַל סֵפֶר הַתְּהִלִּים הַזֶּה, שֶׁהַבֵּן שֶׁלָּהּ יִהְיֶה "עֶרֶלִיכֶעֶר-אִיד"...

מָרָן הַקְּהִלּוֹת יַעֲקֹב זַצ"ל הָיָה אוֹמֵר, שֶׁלִּפְעָמִים רוֹאִים שֶׁבְּבֵית פְּשׁוּט יוֹתֵר יוֹצֵא תַּלְמִיד חָכָם וְצַדִּיק, וְזֶהוּ מֵחֲמַת שֶׁאֵיזוֹ סְבָתָא שֶׁלּוֹ שָׁפְכָה לִבָּהּ בִּתְפִלּוֹת וּבִדְמָעוֹת שֶׁתִּזְכֶּה לִבָנִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. וְאִם זֶה לֹא עֵזֶר לַבָּנִים, הֲרֵי זֶה עוֹזֵר לַנְּכָדִים. וּבְדוֹר הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַסַּבְתָּא, שֶׁלֹּא רָאוּ אֶת הַנְּכָדִים, חוֹשְׁבִים מִתּוֹךְ רְאִיָּה קְצָרָה שֶׁהַתְּפִלּוֹת שֶׁל הַסַּבְתָּא הָלְכוּ לְאִבּוּד וּלְבַטָּלָה, חַס וְחָלִילָה, וּלְבַסּוֹף מִתְבָּרֵר שֶׁשִּׁוּם תְּפִלָּה לֹא חוֹזֶרֶת רֵיקָם - אִם לֹא עֲבוּרוֹ אָז עֲבוּר בָּנָיו וּנְכָדָיו. וְעַיֵּן עוֹד בְּחֵיֵּי עוֹלָם לְמָרָן הַקְּהִלּוֹת יַעֲקֹב (חלק א' פרק כ"ח). (מספר שיחות חיים) הגמרא במס' סנהדרין דף קד' אומרת: מפני מה לא מנו את אמון בן אלה שאין להם חלק לעולם הבא עונה הגמרא מפני כבודו של בנו יאשיהו ,שואלת הגמרא אם כן מדוע המשנה מנתה את מנשה? והלו ראוי שגם את מנשה לא יזכו מפני כבודו של אביו חזקיהו! אומרת הגמרא

בן מזכה אביו ולכן גם אחז לא נמנה בין המלכים שאין להם חלק לעולם הבא משום כבודו של בנו חזקיהו. אבא לא מזכה בן ולכן אין אברהם מציל את ישמעאל, אין יצחק מציל את עשו, שהבן מזכה את אביו ואין האבא מזכה את הבן.

וכפי מסופר בזוהר מדרש הנעלם בענין הזוכה להשאיר אחריו בן העוסק בתורה ר' זְמִירָא יָצָא לְכַפֵּר אוֹנוֹ, רָאָה בְּאוֹתָם בְּקָעִים שֶׁבְּהָרֵי אֲרָרָט בַּבְּלִיטוֹת עוֹלוֹת. הִטָּה אָזְנוֹ וְשָׁמַע קוֹלוֹת. אָמַר לוֹ אוֹתוֹ עֲרָבִי: בֹּא אִתִּי וְאַרְאֶה לְךָ פְּלִיאוֹת נֶעְלָמוֹת מִבְּנֵי אָדָם. הָלַךְ אִתּוֹ אֲחוֹרֵי סֶלַע וְרָאָה בְּקָעִים אֲחֵרִים וְלֶהָבוֹת עוֹלוֹת לְמַעְלָה. שָׁמְעוּ קוֹלוֹת אֲחֵרִים. אָמַר לוֹ: הַטֵּה אָזְנְךָ כָּאן וּכוּ'. הִטָּה אָזְנוֹ וְשָׁמַע קוֹלוֹת. שֶׁאוֹמְרִים: אוֹי, אוֹי. אָמַר וַדַּאי זֶה מָקוֹם אֶחָד מֵהַמְּקוֹמוֹת שֶׁבַּגֵּיהִנֹּם כָּאן, וְהָלַךְ אוֹתוֹ עֲרָבִי וְנִשְׁאַר הוּא. בֵּינְתַיִם גָּחַן בְּמָקוֹם אַחֵר וְרָאָה אָדָם שֶׁהָיָה צוֹעֵק בְּקוֹל, הָיוּ לוֹקְחִים אוֹתוֹ וּמַכְנִיסִים אוֹתוֹ לְעֹמֶק מָדוֹר אַחֵר וְנֶעְלָם וְלֹא רָאָהוּ יוֹתֵר. נִרְדַּם וְרָאָה בַּחֲלוֹם אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ. אָמַר לוֹ: מִי אַתָּה. אָמַר לוֹ: יְהוּדִי חוֹטֵא אֲנִי, שֶׁלֹּא עָזַבְתִּי רָעוֹת חֲטָאִים בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשִׂיתִי. אָמַר לוֹ בְּתוֹךְ הַחֲלוֹם: מַה שְׁמְךָ, אָמַר לוֹ: אֵינִי יוֹדֵעַ, שֶׁחַיַּבֵי גֵּיהִנֹּם אֵינָם זוֹכְרִים שְׁמוֹתָם. אָמַר לוֹ: שֵׁם מְקוֹמְךָ מַהוּ אָמַר לוֹ: בְּגַלְיָל הָעֶלְיוֹן קָצָב הָיִיתִי, וּבְשָׁבִיל הָרָעוֹת הָרַבּוֹת שֶׁעָשִׂיתִי שָׁם, דָּנִים לְאוֹתוֹ אָדָם שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם וְשֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּלַּיְלָה. קָם מִשָּׁם וְהָלַךְ לוֹ לַגְּלִיל הָעֶלְיוֹן, שָׁמַע קוֹל תִּינוֹק שֶׁהָיָה אוֹמֵר: "אִם תִּבְקְשֶׁנָּה כַּכֶּסֶף וְכַמַּטְמוֹנִים תַּחְפְּשֶׂנָּה אָז תָּבִין יִרְאַת ה'" (מִשְׁלֵי ב'), הָלַךְ לְבֵית מִדְרָשׁ אַחֵר שָׁמַע קוֹל תִּינוֹק אַחֵר. שֶׁהָיָה אוֹמֵר: "בְּקַשְׁתִּי בְקַשְׁתִּי עֲנָוָה אוּלַי תִּסְתְּרוּ" וְגוֹ' (צְפַנְיָה ב'). הָלַךְ וְחִפֵּשׂ אַחֲרֵי אוֹתוֹ אָדָם רָשָׁע, וּלְתִינוֹק אֶחָד שָׁאַל. אָמַר לוֹ: רַבִּי, יְבוֹא כָּךְ וְכָךְ לְאוֹתוֹ אָדָם, שֶׁלֹּא עָזַב רָעוֹת וַחֲטָאִים בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשָׂה. כָּךְ וְכָךְ שֶׁיִּהְיֶה לְאוֹתוֹ אָדָם רָשָׁע וּלְאוֹתָהּ מְיֻנֶּקֶת שֶׁהֵנִיקָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ: בֶּן הַנִּיחַ בָּעוֹלָם?. אָמַר לוֹ: כֵּן, בֵּן אֶחָד הִנִּיחַ וְהוּא רָשָׁע כְּאָבִיו, וְהוּא הַתִּינוֹק. שֶׁהוֹלְךְ לְבֵית הַמִּטְבָּחַיִם. חִפֵּשׂ אַחֲרָיו וְלָקַח אוֹתוֹ וְעָסַק אִתּוֹ בְּתוֹרָה, עַד שֶׁלִּמְּדוֹ מִקְרָא וְתִנְפְּלָה וּקְרִיאַת שְׁמַע, אַחַר כָּךְ לִמֵּד אוֹתוֹ מִשְׁנָה וְתַלְמוּד וַהֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת עַד שֶׁהִתְחַכֵּם הַרְבֵּה, וְהֵינוּ רַבִּי נָחוּם הַפָּקוּלִי. וְלָמָּה קָרוּ לוֹ הַפָּקוּלִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה כ"ח): "פָּקוּ פְּלִילָיָה"; שֶׁהוֹצִיא אֶת אָבִיו מֵהַדִּין שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, וְכָמָּה חֲכָמִי הַדּוֹר שֶׁיָּצְאוּ מִמֶּנּוּ וְנִקְרְאוּ פָּקוּלִי. אוֹתוֹ אָדָם [הַקָּצָב] בָּא לוֹ בַּחֲלוֹם וְאָמַר לוֹ: רַבִּי, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה נִחְמָתִּ אוֹתִי, כֵּן יְנַחֵם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹתְךָ, כִּי מִן הַיּוֹם שֶׁיָּדַע בְּנִי פָּסוּק אֶחָד הוֹצִיאוּנִי מִדִּינִי, כֵּיוָן שֶׁקָּרָא קְרִיאַת שְׁמַע הֶעֱבִירוּ דִּינִי בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה פַּעַם א', כֵּיוָן שֶׁקָּרָא בְּבֵית הַסֵּפֶר, בִּטְּלוּ דִּינִי מִכֹּל וְכֹל. בַּיּוֹם שֶׁנִּתְחַכֵּם וְקָרְאוּ לוֹ רַבִּי, הִתְקִינוּ כִּסְאֵי בֵּין הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּגַן עֵדֶן, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁנִּתְחַדְּשָׁה תּוֹרָה בִּשְׁמוֹ, מְעַטְּרִים אוֹתִי בַּעֲטָרָה עֶלְיוֹנָה שֶׁהַצַּדִּיקִים מִתְעַטְּרִים בָּהּ. בְּשָׁבְילְךָ זָכִיתִי בְּכָל הַבְּנוּד הַזֶּה. אַשְׁרֵי חֶלְקוֹ. שֶׁל מִי שֶׁעוֹזֵב בֵּן שֶׁעָמֵל בַּתּוֹרָה בָּעוֹלָם הַזֶּה, ע"כ. תרגום הזוהר

וכן מסופר על אשה בשם סימה אקריב שבעלה נהרג בתאונת דרכים. לפני התאונה הם לא היו שומרי תורה ולאחר התאונה היה לה ולילדים שרשרת ניסים ולבסוף היא חזרה בתשובה. היא עברה לבני ברק והכניסה את ילדיה לתלמוד תורה. יום אחד בנה מגיע בוכה לאמו ואומר לה שמחר יש לו מבחן ולכולם יש אבא שלמד אותם ולו אין אבא שילמד איתו. אמרה לו אימו: לא נורא אז במקום שתקבל ציון מאה תקבל 70 ". הוא אמר לאימו כאוב: למה שגם אבא לא אוציא מאה" כך הוא הלך לישון בוכה. בלילה הוא חולם על אביו שבא אליו ובחלום מלמד אותו את כל הגמרא למבחן. לאחר שסיימו ללמוד שואל הבן אבא: "איך אתה יודע גמרא הרי אתה היית חילוני?" אמר לו אביו: "מיום שאמא הכניסה אתכם ללמוד תורה העבירו אותי מגיהינום לגן עדן ומה שהנך לומד פה מלמדים אותי בשמים". בבוקר בא הילד בשמחה לאמו ואמר: "אמא אני יודע את הגמרא אבא לימד אותי" כך סיפר לה את כל הסיפור. (ישנה קלטת בה היא מספרת את כל סיפורה הארוך)

.מובא **מעשה** בספר של רבי אשר חדד זצוק"ל (אשר אמר עמוד שפ"ז) שהביא סיפור על אבא חילוני שנפטר בגיל צעיר ואחד מבניו היה בגיל 12 שהחליט ללמוד בישיבה ולחזור בתשובה, עד שכיום הוא אברך ועוסק בתורה. יום אחד הוא חולם את אביו לבוש בגדים לבנים בוהקים אבל רגלו שרופה ושחורה. שאל הבן את אביו: "מדוע זכה לבגדים אלו?" אמר לו: "כיון שאתה עוסק בתורה בזכותך זכיתי ולא עוד שקוראים אותי בשמים רבי בזכותך", שאל הבן: "מדוע רגלך שחורה?" אמר לו אביו זהו בגלל אחיך שלא חזרו בתשובה.

העלון מוקדש להצלחת משפחת יהורם בן טיטה חדד וב"ב: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוקים והסירותי מחלה מקרבך ,אני ה' רופאיך והסיר ה' ממך כל חולי ,וכל אשר יעשה יצליח ,ימלא ה' כל משאלותיך

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרון דוד ושלמה הוא יברך וישמור ויצער ויעזור וירומם ויצלח את התורמים היקרים ובני ביתם: חדד אשר, דוד ושרה חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק וויכובד ת חדד, גד חדד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חדד ומשפחתה, חי ואביבה חדד, משה טרבלסי ורעיתו ,זבולון וברברה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, אליהו ורות נחמה חדד, רפי ואביבה זגדון, יסכה ויעקב שמסיאן, שמואל ונורית חדד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חדד, עמוס רזיאל ואוריה חדד, יצחק וכוכבה חדד, כהן יואל ורעייתו, כהן עוזיאל ורעייתו, יהונתן ושילת חדד, הדס ודניאל פראנציי, יוסף ומינה חדד, הרב אסף נתן ורעיתו, בת שבע חדד וכל משפחתה, אברהם וסיגלית מסס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילנה ביתן, ר' יעקב אזוביב, כהן רחמים יסוזי, בר רבקה ובן, מזוזי יונתן, לרפואה שלמה: שרה בת טיטה, יוסף בן טיטה , לזיווג הגון: מוריה רחל בת בת שבע,, רבקה בת רות, עינב ליטל ומזל אוריין בנות ציפורה. זש"ק רינת בת סיגלית יהונתן בן בת שבע שתורמים לכוללי קול כמוס. [כולל יום, כולל ליל שישי, כולל ערב, כוללי בין הזמנים ועוד] ולעלוין השבועי.ועוד מלך מלכי המלכים ברחמיו ישמרם ויחיים מכל צרה ונזק יצילם ובכל אשר יפנו ישכילו וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזירות קשות ורעות ויגזור עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה תגן בעדם וימלא ה' כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד שמחים ומאושרים אכי"ר. לע"נ: יורם בן זילו, רחל בת מזלה, אליהו בין מבירכה, לקבלת העלון במייל: ALON.DVAR.HAMELEH@GMAIL.COM 054-8464024 כל הזכויות שמורות ,לצורך זיכוי הרבים הכל מותר